

Achter pagina.

WOORD

FOTO ANP ROBIN UTRECHT

Een sabbelwatje in de testlocatie op Rotterdam The Hague Airport.

Eén cc spuug is nodig en dat is best veel

Elk woord heeft weerklank. Het nieuwste coronawoord is 'sabbelwatje'. *Nienke Beintema* legt uit wat dat is.

Het woord 'sabbelwatje' dook maandag op in het *NOS Journaal*: GGD Rotterdam-Rijnmond wil dit fenomeen inzetten om coronatests af te nemen bij jonge kinderen in Bergschenhoek, waar de Britse variant van Covid-19 is vastgesteld. Het voordeel is evident: kleuters hoeven dan geen wattenstaaf diep in hun neus en keel geduwd te krijgen. Ze mogen ze 'sabbelen' op een 'watje', waarna het speeksel wordt onderzocht op het coronavirus.

„Mag je ook een sabbelwatje in plaats van een staaf in je hersenpan als je geen 2 jaar bent? Ik vraag dit voor een vriend”, reageert een Twitteraar. Sommigen vinden het nu al het woord van het jaar.

Het watje is een sponsje op een lollie-stokje, vertelt Ewout Fanoy, arts bij GGD Rotterdam-Rijnmond. „We gebruiken ze al een tijdje om kinderen te testen op bijvoorbeeld bof en mazelen. Het is een eenvoudig en kindvriendelijk.”

En toen kwam corona. Wetenschappers vroegen zich meteen af of je de aanwezigheid van het coronavirus in speeksel kunt gebruiken voor diagnose. Ja, het virus komt in het speeksel terecht, concludeerde een studie in mei. Maar de hoeveelheid virusmateriaal in speeksel is lager dan die in de neus- en keelholte.

En toch, waarom krijgen we niet allemaal die optie in de teststraat? „Wij dachten in april meteen: laten we gaan onderzoeken of we die sabbelwatten kunnen gebruiken in de teststraten”, vertelt Fanoy. „Maar al gauw stuitte we op praktische bezwaren.”

Om voldoende speeksel te doneren, moet je erin de teststraat zo'n tien minuten op sabbelen. En het speeksel uit het sponsje halen vergt extra handwerk. Fanoy: „Dat is niet haalbaar op grote schaal.”

En dan is er de betrouwbaarheid. „We gaan ervan uit dat deze methode zo'n 10 tot 30 procent minder gevoelig is dan die met het neus- en keelstaafje”, zegt Fanoy. Dus van elke honderd besmette coronapatiënten glippen er tien tot dertig tussendoor. Dat bevestigen ook de wetenschappelijke studies tot nu toe. „Deze methode biedt alleen meerwaarde in gevallen waarin je anders helemaal niet zou kunnen testen”, zegt Fanoy. „Bijvoorbeeld bij jonge kinderen.”

Waarom eigenlijk dat eindeloze sabbelen? Kunnen we niet gewoon in een buisje spugen? „Dat lukt jonge kinderen niet”, zegt Marlies van Houten, kinderarts in het Spaarne Gasthuis in Haarlem. „We hebben ongeveer één cc nodig. Dat is best veel.” Voor volwassenen is het wel een optie - als ze veel speeksel paraat hebben en het steriel kunnen verzamelen. Van Houten en haar collega's zijn net een onderzoek gestart naar het speeksel van besmette mensen: varieert de hoeveelheid virus gedurende de dag? Is het een betrouwbare maat voor diagnose? Zitten er ook antistoffen in? „Wie weet kunnen we daarmee op termijn de testpraktijk verbeteren.”

Voorlopig zit er niets anders op: die wattenstaaf moet de neus in. De meeste mensen vinden het overigens meevallen. Maar vertel dat maar eens aan een kleuter.

YOUP

#MeToepen

Gister zat ik gezellig genderneutraal te patiencen toen mijn quarantaine-coach mij belde. Ze had nieuws. Ik legde haar eerst uit hoe blij ik was met mijn nieuwe kaartspel 2.0 waarin geen heren, vrouwen en boeren meer zitten. Ik ben daardoor van een schuldig gevoel af omdat ik geen heer meer op een vrouw hoeft te leggen. Ik zag dat toch steeds vaker als te rolbevestigend. Pure onderdrukking. En waarom mag een heer eigenlijk nooit gezellig op een boer? Of vrouw zoekt boer! Dat zou het allemaal ook een stuk reëler maken. Het is 2021 dus we zijn toe aan nieuwe regels. Zoals ik ook vind dat het schaakspel gemoderniseerd moet worden. Dat je niet meer wint als de koning mat staat, maar als de koningin geen kant meer op kan.

Mijn coach luisterde geduldig naar mijn flauwe praatjes tot ze me onderbrak met de mededeling dat Rutte onderweg was naar de koning om zijn ontslag in te dienen. Ik vond dat geen nieuws. Het moet andersom. De koning moet zijn ontslag indienen bij Rutte. Daar mag je me als republikein voor storen. Maar niet voor Mark die naar Willy gaat voor een puur symbolische stap voor de bühne. Wel goed dat-ie op de fiets naar het paleis is gegaan. Uit solidariteit met die duizenden gedupeerde ouders, die allemaal balanceren op het randje van een faillissement? Zowel financieel als emotioneel. Wat zal de koning gevraagd hebben? Of zijn eigen toelage geen gevaar loopt? En het zakgeld van zijn oudste dochter? Op beide vragen kon Mark een geruststellend antwoord geven.

Hij zal wel goed naar de vorst gekeken hebben. De man heeft het zwaar. Hij kreeg vorig jaar na een rijtje domme blunders een vette onvoldoende van zijn volk. Hij maakte daar nu zelf een zuur grapje over tegen de premier. „Het voordeel van een onvoldoende is dat je blijft zitten.” Mark lachte met kiespijn en dacht onderhand aan Wiebes, die als enige van het hele

soepie echt vertrok. Hij en Lodewijk waren de echte zondebokken. Mark had een half uur eerder over Eric gezegd dat hij hem zou missen. Maar dat zei hij bij alle bewindslieden die hun handdoek in de ring gooiden. Dus nu ook bij Eric. Voor Hugo heeft hij ook al iets ingestudeerd.

Wat Wiebes gaat doen? Misschien kan hij bij KPMG solliciteren. Daar zijn net weer wat accountants berispt en geschorst omdat ze een uiterst kwalijke rol bij het failliete Imtech hebben gespeeld. Hoe zit dat bij dat KPMG? Telkens als ik langs hun megalomane hoofdkantoor aan de A9 rijd begint mijn auto spontaan te toeteren. Waarschijnlijk omdat zelfs dat kantoor daar via een smerige fiscale constructie is neergezet. De hele top van deze criminele organisatie is daar toen beter van geworden. Maar het lijkt me een goede club voor Wiebes.

Andere vraag? Wie gaat de PvdA redden na het terechte vertrek van Lodewijk? Ze moeten wel haast maken. Als ze maar niet naar Felix Rottenberg en Hans Spekman gaan luisteren. Die werden deze week door de talkshows uit de mottenballen getoverd en mochten hun belegen zegje doen. Die blik van Felix alsof het land smachtend op zijn woorden zit te wachten. Om over de trui van Hans nog maar te zwijgen. Ik vrees dat ze allebei de komende dagen zenuwachtig naar hun telefoon loeren. Maar bel ze niet.

Ook geen Ploumen en zeker geen Kuiken. Daar trek je geen stemmen mee. Wie dan wel? Arib! Kan, maar die wil niet. Of Aboutaleb. Maar die wil ook niet. Dan blijft er maar een man over en dat is Jeroen Dijsselbloem. Met hem trekt de PvdA sowieso meer dan tien zetels. Misschien wel vijftien. Waarom? Omdat men hem gelooft en hij niet te wollig wauwelt. Neem dat nou maar van mij aan.

Of ik verstand van politiek heb? Niet officieel, maar wel een beetje. Want wie opende zijn oudejaarsconference met het aftreden van het kabinet-Rutte? Precies. En waarom dat niet gebeurde? Die Mark is gewoon een langzame leerling.

IKJE

Date

Gehoord: serieus gesprek op de fiets tussen twee mannelijke studenten.

„Ben jij ook voor die avondklok?”

„Ja joh, ideaal. Spreek je met je date rond 19.30 af. Zekerheid dat je tot 4 uur kan blijven!”

Wendy van Dorp

Lezers zijn de auteurs van deze rubriek. Een Ikje is een persoonlijke ervaring of anekdote in maximaal 120 woorden. Insturen via ik@nrc.nl

Sabbelwatje